

ФОНДАЦИЯ ЗА
РАЗВИТИЕ НА
ПРАВОСЪДИЕТО

ТРИГОДИШЕН
ОТЧЕТ

2013-
2015

ПРИОРИТЕТИ, ДЕЙНОСТИ, РЕЗУЛТАТИ

ЯНУАРИ 2013-
ДЕКЕМВРИ 2015

Тригодишен отчет за 2013-2015 г.

КОНТАКТИ:

Електронна страница:

www.justicedevelopment.org

Електронна поща:

office@justicedevelopment.org

fondatsia.causa@gmail.com

Телефони:

+359 889364348 (ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА)

Профили в социални и професионални мрежи:

<https://www.facebook.com/#!/profile.php?id=100002601045866>

<http://www.linkedin.com/pub/justice-development-foundation/42/926/578>

Лице за контакт: Петя Попова

Мисията на Фондацията е да съдейства за постигане на справедливост и взаимно зачитане на правата в обществото, като насърчава развитието на правосъдието.

Фондацията за развитие на правосъдието (ФРП)

е аналитичен център за правни и значими за правото хуманитарни изследвания, който развива практическо и теоретично знание в подкрепа на общественоразличими политики в сферите на правосъдието и правното образование.

ФРП е учредена на 11. май. 2011 г. от група правни теоретици, вещи лица и магистрати с богат изследователски, обучителен и правораздавателен опит.

ФРП извършва дейността си в полза на функциониращо гражданско общество, като изхожда от убеждението, че върховенството на закона и гарантирането на правата на човека могат да бъдат постигнати само с постоянно повишаване на правната култура и гражданска активност на обществото и изследване на причините, водещи до значими конфликти в него.

Нашите основни **дейности:**

1. Генериране на знание:

- привличане на изявени специалисти;
- предоставяне на експертно съдействие и развиване на професионално сътрудничество със сродни организации и държавни институции;

2. Развиване на знание:

- разработване и издаване на мулти дисциплинарни изследвания в областта на правото, криминологията, правната социология и психология и други области;
- разработване на изследователски и аналитични методологии;
- аналитично наблюдение на съдебната практика и законодателството;

3. Съвързване на знание с промяна:

- разработване на иновативни обучителни модули за

повишаване на професионалната квалификация и задълбочаване на специализацията на професиите, ангажирани с правосъдието;

- разработване на методологии, стратегии, концепции и политики за развитие на законодателството, правораздаването и други относими сфери, подкрепа за разработване на законопроекти

- провеждане на конференции, кръгли маси, обучения и др.;

Към ФРП работят **екипи** от национални и чуждестранни експерти от Обединеното Кралство, Испания, Франция, Чешката Република, Германия, Италия, Румъния и Хърватска. На всички ФРП предоставя равни възможности за професионално развитие, като се ръководи от принципите на доброволност и свобода на професионалния избор, единни професионални стандарти, диалогичност, екипност и колегиалност, както и взаимно зачитане на правилата за професионална етика и избягване на конфликт на интереси.

Фондацията се ръководи от тричленен Управителен съвет под надзора на десетчленно [Настоятелство](#) и въз основа на [Учредителен акт](#), [Етичен кодекс](#) и стандарти за финансово, организационно и проектно управление, приети с решения на УС.

Нашите цели:

1. развитие на законодателство, адекватно на социалните потребности и успешно интегрирало международните правни стандарти в националната правна система;
2. повишаване на квалификацията, мотивацията и интегритета на професионални общности, свързани с правосъдието;
3. предотвратяване и преодоляване на негативни социалнозначими конфликти чрез равнопоставяне на различните социални групи;
4. просветено доверие на обществото в институциите на правосъдието;
5. висока правна информираност и култура в обществото

През 2013-2015 г. основни приоритети на ФРП бяха:

1. Изграждане на експертиза в следните области:
 - Финансова и стопанска престъпност и правораздавателни стратегии за противодействие;
 - Права на човека – здравни права, биоетични и биоправни въпроси, проблеми на най-тежките наказания;
 - Правна, криминологична и психологична феноменология на изключително тежката престъпност;
 - Консултиране на съдебни органи и юридически организации и изследвания в подкрепа на съдебната реформа.
2. Изграждане на експертиза за провеждане на специализирани обучения за магистрати в областите по т.1;
3. Развитие на партньорства с оглед постигане на целите по т.1 и 2;
4. Институционално, функционално и финансово укрепване;
5. Изграждане на съдържателен обществен образ в подкрепа на целите по т.1 и 2.

1. Изграждане на експертиза

1.1. Финансова и стопанска престъпност и правораздавателни стратегии за противодействие

През 2013 г. бе осъществен проектът „Върховенството на закона срещу финансовата и стопанската престъпност“, финансово подкрепен от Правната програма за Югоизточна Европа на Фондация „Конрад Аденауер“, който представлява продължение на инициативата за изследване на този вид престъпност от 2011 г. Ръководител на проектните дейности бе Ива Пушкарлова.

В рамките на проекта за първи път у нас бе осъществен комплексен наказателноправен, гражданскоправен, криминологичен, икономическоправен, историкоправен и сравнителноправен анализ на проявите форми на икономическа и стопанска престъпна дейност (престъпни схеми и процеси) след средата на 80-те години до 2013 г.

Анализът обхваща общо 440 приключили наказателни производства за безстопанственост, длъжностни престъпления, присвоителни престъпления, измами, престъпления против кредиторите, данъчни престъпления, изпиране на пари и др., селектирани от общо 4000. От тях 70 са производства с висок обществен интерес. Сравнителните анализи обхващаха правните системи на 22 държави от Европа за същия исторически период. Освен това бяха анализирани 600 решения на Съда на Европейския съюз, свързани със случаи на данъчни измами с международен елемент в европейското икономическо пространство. Всички анализи бяха проведени по специално разработена методология.

Резултатите бяха оповестени в серия публикации (вж. каретата), публикувани в правни научни и научнопопулярни списания или самостоятелно през 2013-2014 г. Като част от сайта на ФРП бе създадена он-лайн база-данни със съдебна практика, аналитична информация и описания на типични престъпни схеми в помощ на практиката и образователни и изследователски дейности.

След приключване на проекта – през 2014 г. и 2015 г. – анализите бяха задълбочени на основата на нова съдебна практика в материята на данъчните престъпления, изпирането на пари, безстопанствеността и длъжностните престъпления и бяха интегрирани в разработени през 2014-2015 г. публикации.

Основните резултати бяха представени и обсъдени на **конференцията „Финансова и стопанска престъпност: предизвикателства и отговори“**, проведена на 26.11.2013 г. в Конферентната зала на ВКС с над 70 участници от

съдебната власт, професионалните общности на съдии, прокурори, следователи, юрисконсулти и др., неправителствени организации, университети и институти, министерството на правосъдието, финансови органи и др.

1.2. Права на човека

1.2.1. Здравни права, биоетични и биоправни въпроси

През 2013 г. стартира дългосрочен проект на ФРП „Модерни правни решения: право и етика в националните биополитики“, изпълняван съвместно с Професионалния правен сайт „Предизвикай правото“ без външна финансова подкрепа. Негов ръководител и идеен автор е д-р Стоян Ставру.

Проектът предвижда провеждане на годишни национални научни конференции по биоправни и биоетични въпроси, до участие в които се допускат научни доклади, получили одобрението на редакционна колегия. При наличие на издателски интерес, докладите се публикуват в сборник. В противен случай се оповестяват по отделно чрез публикация на сайтовете на организаторите или в научни списания.

В рамките на проекта за периода 2013-2015 г. бяха проведени **три конференции с общо 51 доклада**, както следва: 18-19.10.2013 г., Национален институт на правосъдието, Първа национална конференция под надслов „Тяло и достойнство“; 7-8.11.2014 г., Нова конферентна зала на СУ „Св. Климент Охридски“ (17 доклада), Втора национална конференция под надслов „Етични и правни граници на медицинската грижа“, проведена с подкрепата и на Магистърската програма „Интегративна биоетика“ на Философския факултет на СУ (17 доклада); 11-12.12.2015 г., Национален институт на правосъдието, Трета национална конференция под надслов „Човекът в биоетичните и биоправните регулации“ (17 доклада). Общо на трите конференции имаше над 130 участници и близо 40 лектори.

Автори на ФРП разработиха следните доклади (7):

1. „Човекът и запрещението в контекста на актуални законодателни инициативи“ (д-р Стоян Ставру);

2. „Грижа срещу помощ – въпрос на думи, на отношение или на регулация?“ (д-р Стоян Ставру);

3. „Атипичните сделки в биоправото и каузата на договорите“ (д-р Стоян Ставру);

4. „Правно значение на психичното здраве при налагане и изпълнение на най-тежките наказания“ (Ива Пушкарлова);

5. „Наказателноправна защита на отделните стадии на живота. Човешкото достойнство в обекта на престъпленията срещу личността“ (Ива Пушкарлова);

Публикации на екипа през 2013 г.:

1. Конституционни основи на пазарната икономика (д-р Мартин Белов, сп. Теза, 7/ 2013 г.)

2. Данъчни измами при вътреобщностните доставки – престъпни схеми и относима европейска юриспруденция (Николай Терзиев, сп. Общество и право, бр.10/2013 г.)

3. Въпросът за смяната на пола в практиката на българските съдилища (Стоян Ставру, сп. Теза, бр. 7/2013 г.)

4. Граници на наказателната репресия в Европа: режими на най-тежкото наказание (Ива Пушкарлова, сп. Теза, бр. 7/ 2013 г.)

5. Изключителността в Наказателното право: доживотният затвор без право на замяна и правото на помилване (Ива Пушкарлова, сп. Теза, бр.5/2013 г.)

6. Договорът от Лисабон – нова епоха в защитата на основните права в правото на Европейския съюз (Христо Христов, ФРП/ 2013)

6. „Правно-етични аспекти на медицинската грижа за лишените от свобода при упражняване на правото на помилване“ (Ива Пушкарлова, Доли Траницова, Радослава Каназирева);

7. „Евтаназията – правото да живееш и свободата да умреш“ (Доли Траницова).

1.2.2. Проблеми на най-тежките наказания. Правна, криминологична и психологична феноменология на изключително тежката престъпност

В началото на 2013 г. започнаха мащабни правни изследвания на най-тежките наказания, които продължават и в момента. Извършените през 2015 г. аналитични, обучителни и публични дейности получиха финансовата подкрепа на ППЮИЕ на ФКА по проект на ФРП „Изключителното престъпление и изключителното наказание: граници на човечността в съвременните наказателноправни системи“.

Изследванията се основават на специално разработена методология и са първи по рода си. Те включват изчерпателен комплексен правен, криминологичен, психологичен, исторически и сравнителен анализ на нормативната база и съдебната практика по налагане на смъртно наказание, доживотен затвор без замяна, доживотен затвор и дългосрочно лишаване от свобода след 1951 г. Специално внимание е обърнато на профила на дееца и жертвата, видове изключително тежка престъпност (серийна, сексуална, крайни форми на домашно насилие и др.), особености на изключително тежката престъпност на жените, развитие на законодателни и правораздавателни концепции и подходи, съдебна практика по приложение на множество свързани с материята наказателноправни институти (чл. 24, чл. 58а, чл. 38а, ал. 3 от НК и др.), анализи на понятия, значение на съдебната експертиза. Предмет на анализ са както съдебни и прокурорски актове, така и съдебни експертизи, психологични оценки за извършителя, данни от затворническите досиета на осъдените, данни от външни официални източници и пр. Анализирана е още относимата практика на ЕСПЧ и законодателствата на 21 европейски държави.

На тази основа бяха разработени общо 11 публикации (вж. каретата) и база данни с богата статистическа информация, достъпна през електронния сайт на

Публикации на екипа, разработени през 2014 г.:

- 1. Правни гаранции срещу измамливи действия в гражданското и търговското право на Република България** (д-р Стоян Ставру, сп. Общество и право, бр.4/2014 г.)
- 2. Схеми на финансова и стопанска престъпност в Европа: българска съдебна практика** (доц. д-р Ива Пушкарлова, публикувана в сборник „Европейски перспективи за развитие на наказателното законодателство“, УИ „Св. Климент Охридски“, 2014 г.)
- 3. Престъпни схеми и съдебни практики срещу изпиране на пари. Разграничения от близки състави и от предикатната дейност – част 1 и 2** (доц. д-р Ива Пушкарлова, сп. Теза, бр.8 и 9/2014 г.)
- 4. Търговските марки – средство за защита на инвестициите или за осигуряване на коректна информация за потребителите?** (Иво Емануилов)
- 5. Правни сделки с действие върху чужд правен кръг и рефлексно действие на сделките – сравнения и разграничения. Практически проблеми при договор в полза на трето лице** (Иво Емануилов. Анализът е класиран сред петте най-добри на Конкурса за научни съчинения, организиран от Кръжока по гражданско и търговско право към ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ и посветен на 100-годишнината от рождението на проф. Иван Апостолов)
- 6. Електронното управление като стратегия за превенция на финансовата киберпрестъпност** (Виктор Модев, сп. Теза, бр.8/2014 г.)

ФРП. Освен това бе натрупан богат суров аналитичен материал, който е в основата на бъдещи публикации и аналитични продукти в помощ на практиката.

1.3. Консултиране на съдебни органи и юридически организации и изследвания в подкрепа на съдебната реформа

През 2013 г. ФРП продължи дългосрочният проект „Съдебната власт между правото и фактите“, посветен на иновативни изследвания по актуални въпроси на съдебната реформа и изпълняван без външно финансиране като доброволна инициатива. През 2013 г. ръководител на проектните дейности бе Георги Кирилов.

На 06.06.2013 г. в Конферентната зала на ВКС бе проведена **кръгла маса на тема „Съдебната психиатрична и психологична експертиза: стандарти и практики“**, на която бяха представени резултати от анкетно проучване на удовлетвореността на съдебната власт от качеството на съдебната психиатрична и психологична експертиза и бяха обсъдени добри практики за регулиране на правното положение на вещите лица и участието им в съдебните производства. Кръглата маса се проведе с активното участие на представители на АПБ и ССБ и органите на съдебната власт в София, както и професионални сдружения на вещи лица и психолози (45 участници).

Публикации на екипа през 2015 г.:

1. **Данъчните престъпления по чл. 255-255А и чл. 256 от НК: някои проблеми на съдебната практика** (доц. д-р. Ива Пушкарлова, сп. Съвременно право, бр.2/2015)
2. **Значение на действителността на стопанската дейност, източник на облагаемия доход, за съставомерността на данъчното престъпление. Наказателна и гражданска отговорност на престъпния субект** (доц. д-р. Ива Пушкарлова, сп. Общество и право, 2015)
3. **Обхват, цели, материалноправни и процесуалноправни аспекти на финансовото профилиране, Ръководство** (Ива Пушкарлова, ВСС, 2015 г., изготвено в изпълнение на проект „Повишаване на компетентността и професионалната квалификация на съдии, прокурори и следователи, както и на административните ръководители на органите на съдебната власт чрез организиране и предоставяне на обучения от ВСС“, реализиран от ВСС с финансовата подкрепа на ОПАК 2007-2013 г.)
4. **Домашното насилие като изключително тежко престъпление по чл. 38-38А от НК. Изследване на съдебната практика** (Антоанета Котларова, сп. Общество и право, бр. 5 и 6 / 2015 г.)
5. **Жената като извършител на изключително тежки престъпления по смисъла на чл. 38-38а от НК. Съдебна практика** (Антоанета Котларова, ФРП, 2015 г.)
6. **Индивидуализация на доживотния затвор и на доживотния затвор без замяна при условията на чл. 58а от НК** (Ива Пушкарлова, сп. Общество и право, бр. 5/2015 г.)
7. **Съдебна практика по приложение на по-неблагоприятния закон при налагане на доживотен затвор. Съотношение на доживотния затвор с доживотния затвор без замяна** (Ива Пушкарлова, сп. Съвременно право, бр.5/2015 г.)
7. **Серийната престъпност в България. Кримнологичен анализ по случаи от българската съдебна практика** (Косьо Иванов)
8. **Сексуалните убийства, наказани със смърт, доживотен затвор без замяна или доживотен затвор от българските съдилища: психологичен анализ на тяхната мотивация и механизъм на извършване. Профил на извършителя. Проучване на факторите, влияещи върху извършването им, по метода „изследване на случай“** (Явор Василев, ФРП, 2015 г.)
9. **Наказателноправно значение на посткриминалните действия на извършител на изключително тежко престъпление. Изследване на съдебната практика** (Доли Траницова, сп. Общество и право, бр.9/2015 г.)
10. **Жертвите на изключително тежките престъпления. Изследване на съдебната практика** (Доли Траницова)
11. **Замяната на наказанието доживотен затвор с лишаване от свобода по чл. 38а, ал. 3 от НК: законов режим и съдебна практика** (Ива Пушкарлова, сп. Съвременно право, бр.6 / 2015 г.)

2. Изграждане на експертиза за провеждане на специализирани обучения в областите по т.1

През отчетния период бе затвърдена практиката обученията да се разработват по специални иновативни методики, съобразени с професионалните потребности и профил на обучаваните целеви групи.

Методиките включват провеждане на **предварително анкетно проучване** сред целевата група на нейната професионална подготвеност, интереси и потребности, предпочитания към обучителни и дискуссионни формати, съдържание и видове обучителни материали и др. Обучителните модули се разработват като базови модели на основата на резултатите. Впоследствие, след като отделните обучителни групи се формират, конкретното обучение се разработва максимално съответно на очакванията на конкретните обучавани по тяхна **заявка** или по заявка на органа/организацията, които са ги излъчили. Реакциите на обучаваните групи се анализират на основата на **анкети за обратна връзка** в края на всяко обучение и се използват при провеждане на следващите обучения.

През отчетния период всички проведени от екипи и представители на ФРП обучения са получили изключително високи оценки от обучаваните лица.

2.1. Специализирани обучения за подкрепа на професионалната квалификация на магистрати и други професионални общности

2.1.1. Обучения в областта на финансовата и стопанската престъпност

В рамките на проекта „Върховенството на закона срещу финансовата и стопанската престъпност“ (вж. т.1.1) бе развита иновативна методология за провеждане на специализирано обучение по проблемите на финансовата и стопанската престъпност и съдебният отговор срещу нея. Първоначално то бе предназначено само за магистрати и диференцирано според равнището на специализацията им в материята. През пролетта на 2014 г. бе доразвито за нуждите на адвокатската професия, а в края на 2014 г. бе актуализирано с оглед повторно изследване на нуждите и заявка за провеждане през 2015 г. на серия от **4 обучения**, организирани по проект на ВСС.

През 2013 г. бяха проведени **три** пилотни обучения за магистрати в рамките на проекта „Върховенството на закона срещу финансовата и стопанската престъпност“, както следва: 27.09.2013 г., Пловдив (45 съдии и прокурори от апелативния район), 11.10.2013 г., София (60 съдии, прокурори и адвокати от апелативния район), 29.10.2013г., Враца (20 съдии, прокурори и следователи от местната съдебна власт, по тяхна заявка).

На 4-6.04.2014 г. по покана на Адвокатския съвет-Стара Загора и съвместно с нея и Центъра за обучение на адвокати „Кр. Цончев“ екип на ФРП в състав доц. Ива Пушкарлова, д-р Стоян Ставру и Николай Терзиев проведе **обучение** на тема „Съдебни практики срещу финансова и стопанска престъпност“, приспособено за адвокатска аудитория (40 участници).

На 25.04.2014 г. по покана на Софийското правно общество в Съдебната палата в София Ива Пушкарлова изнесе **публична лекция** на тема: „Стопански и финансови престъпления – наказателноправни и някои гражданскоправни проблеми в практиката“.

2.1.2. Обучения в областта на изключителната престъпност и най-тежките наказания

На 17.05.2013 г. в рамките на Лятна академия на АПБ в град Троян бе изнесена **лекция** на тема „Граници на наказателната репресия в Европа“, чрез която пред аудитория от близо 40 прокурори Ива Пушкарлова представи резултати от сравнителни изследвания на най-тежките наказания в 22 европейски държави.

На 1.10.2015 г. пред аудитория от 23 прокурори и следователи в рамките на обучение относно дискриминационните престъпления, организирано от ВКП в УБ-гр. Бяла, Ива Пушкарлова проведе **модул**, посветен на практики по осигуряване на равенство пред наказателния закон при индивидуализация и налагане на безсрочни наказания.

На 08.10.2015 г. в рамките на семинар, посветен на проблемите на домашното насилие, организиран от Фондация П.У.Л.С в гр. Долна Баня, Ива Пушкарлова и Антоанета Котларова изнесоха **модул**, посветен на проблемите на крайни прояви на домашно насилие, квалифицирани в практиката като изключително тежки престъпления и наказани с най-тежките наказания. Участници в семинара бяха магистрати, адвокати, разследващи полицаи, социални работници (общо 22).

В рамките на проекта „Изключителното престъпление и изключителното наказание: граници на човечността в съвременните наказателноправни системи“ от Ива Пушкарлова, Косьо Иванов и Доли Траницова бяха проведени **два семинара** на тема „Най-тежките наказания в българската съдебна практика“, както следва: 23.10.2015 г. в Стара Загора с домакинството на ОС-Ст.Загора (26 участници) и на 6.11.2015 г. във Враца с домакинството на ОС-Враца (25 участници).

2.1.3. Други

През 2015 г. по заявка на ПРБ Ива Пушкарлова проведе две обучения по проблеми на **дискриминацията и дискриминационната престъпност**, съответно на 26-27.02.2015 г. в УБ „Цигов Чарк“ и на 30.09-1.10.2015 г. в УБ „Бяла“ съвместно с лектори от прокуратурата.

На 8.10.2015 г. по проект на Фондация П.У.Л.С. „Който бездейства, става съучастник – заедно срещу домашното насилие“, по който ФРП е партньор, бе проведен сензитивизиращ семинар, в рамките на който д-р Стоян Ставру и доц. Ива Пушкарлова изнесоха в гр. Долна Баня едновременно обучение по гражданскоправните и наказателноправните проблеми на **домашното насилие** и свързаната съдебна практика. Сред участниците бяха магистрати, адвокати, разследващи полицаи, социални работници от Югозападна България (общо 22).

2.2. Тренинги

На 5-6.6.2013 г., в УБ „Цигов Чарк“ бе проведена **стратегическа сесия за екипа на Главния прокурор** на тема „Превръщане на стратегията в действие“.

На 22-24.10.2014 г. за екип на АПБ в София бе проведено двудневно обучение на тема „**Разработване на проектни предложения**“ по заявка на УС на АПБ и в рамките на сключеното през 2011 г. споразумение за партньорство между двете организации. Обучението бе разработено от Петя Попова и Ива Пушкарлова.

3. Развиване на партньорства с оглед целите по т. 1 и 2

През 2013-2015 г. ФРП задълбочи създадените вече партньорства.

1. *Асоциация на прокурорите в България.* Екипът на ФРП активно съдействаше по проекта на АПБ „Подобряване на качеството и научно-практическата стойност на периодично издание на АПБ“, насочено към развиване

на сп. Теза, като подготви и публикува в него множество научни публикации. Впоследствие ФРП подпомогна подготовката на ново проектно предложение за продължаване на издаването на списанието, който бе одобрен и очаква финансиране. От своя страна АПБ подпомагаше изследванията по всички проекти на ФРП. Двете организации взаимно се канят на организирани от тях събития, това число ФРП гостува и на годишните общи събрания на АПБ.

През пролетта на 2015 г. двете организации стартираха съвместен проект за дълбочинно изследване на реформените потребности на прокурорската общност в рамките на инициативата „Съдебната власт между правото и фактите“, но поради неблагоприятна публична конюнктура дейностите бяха замразени след получаване на междинни резултати през юни и поява в медиите на невярна информация за тях, създаваща затруднения пред по-нататъшния ход на изследванията.

2. *Професионален правен сайт „Предизвикай правото“.* С този партньор, с когото се очаква подписване на формално споразумение за партньорство, ФРП изпълнява проекта „Модерни правни решения – право и етика в националните биополитики“.

3. *Съюз на съдиите в България.* Регионални секции и отделни членове на ССБ традиционно подпомагат изследователските и обучителните дейности на ФРП и участват в публичните събития, организирани от нея.

С редица други организации са установени отношения на взаимно участие в провеждани кръгли маси и семинари.

4. *Фондация „Конрад Аденауер“.* През 2013 г. и 2015 г. Правната програма на ФКА за Юго-Източна Европа подкрепи два проекта на ФРП, „Върховенството на закона в отговор на стопанската и финансовата престъпност“ (2013 г.) и „Изключителното престъпление и изключителното наказание: граници на човечността в съвременните наказателноправни системи (2015 г.). Представители на фонда участват в проектните конференции с лекторски доклади по темите на конференциите.

5. На 12.02.2013 г. председателят на УС Ива Пушкарлова взе участие в публично заседание на Областния съвет за превенция на корупцията, гр. Враца, по покана на областния управител и проведе работна среща с оглед възможни бъдещи инициативи. Бяха договорени общи дейности по провеждане на обучения на магистрати с логистичното и техническото съдействие на областната и общинската администрации. При първия опит да бъде проведено такова обучение през есента на 2013 г. отношенията бяха едностранно прекратени от ФРП поради липса на партньорско съдействие.

Междувременно бяха отклонени предложения за партньорство от страна на организации, с които не бяха идентифицирани общи принципи и цели.

4. Институционално, функционално и финансово укрепване и изграждане на съдържателен обществен образ

4.1 Институционално укрепване

През 2013 г. и 2014 г. бяха направени промени в състава на Настоятелството и Управителния съвет.

На заседание на Настоятелството на 18.10.2013 г. като негови членове бяха приети Снежана Тодорова и Виктор Модев и бе оповестено оттеглянето на Владимир Велинов. На 27.05.2014 г. от състава на Настоятелството формално се

оттегли Иво Емануилов поради възникване на формална несъвместимост със служебни ангажименти.

През октомври 2013 г. Христо Христов бе заменен като член на УС от Виктор Модев.

През отчетния период функции на административен секретар и изпълнителен директор бяха възлагани на различни лица в рамките на изпитателни срокове, но дългосрочно сътрудничество бе постигнато едва в началото на 2015 г. с Доли Траницова.

4.2. Функционално укрепване

През 2013-2015 г. постепенно спадна броят на екипните срещи на УС и Настоятелството за сметка на екипни срещи на екипите по отделните проекти.

Проведени 2 **тимбилдингови семинара** във Велинград, съответно на 14-16.06.2013 г. и 12-13.06.2015 г., за екипите на проектите „Върховенството на закона срещу финансовата и стопанската престъпност“ и „Изключителното престъпление и изключителното наказание“. Семинарите представляваха изнесени работни срещи, на които се изпълняваха аналитични дейности, изискващи групово участие на експертите или включващи работни срещи с външни изпълнители / консултанти.

През 2013 г. отново бяха направени усилия за поддържане на практиката за **стратегическо планиране**, изпълнение и оценка на изпълнението. Дейността за 2013 г. бе планирана до март 2013 г. на серия сесии на УС с участието на членове на Настоятелството. Сесиите завършиха със Стратегически план, в сила от 13.03.2013 г. През 2014 г. и 2015 г. не бяха разработвани годишни планове. Изпълнението на дейностите се осъществяваше в рамките на проектното планиране.

В рамките на вътрешната комуникация **бе преустановено издаването на Бюлетин на ФРП** поради недостиг на свободен човешки ресурс за регулярната му подготовка.

През ноември-декември 2015 г. стартира **Стажантска програма** на ФРП, в рамките на която бяха приети двама стажанти.

4.3 Фондонабиране

През 2013 г. беше успешно изпълнен проектът „Върховенството на закона в отговор на финансовата и стопанската престъпност“, финансиран с бюджет от 10 000 евро за 2013 г. от ФКА. През 2014 г. бе подготвен проектът „Изключителното престъпление и изключителното наказание: граници на човечността в съвременните наказателноправни системи“, който бе одобрен от същия фонд с бюджет от 9000 евро и бе изпълнен през 2015 г.

Междувременно ФРП получаваше финансиране за изготвяни от нейни експерти и публикувани в сп. Теза публикации. Получените средства бяха разходвани изцяло за хонорарни плащания към авторите.

През 2014 г. бе разработен проект в материята на правата на асистирана репродукция с ръководител д-р Стоян Ставру, предложен за финансиране пред Норвежкия фонд.

ФРП подпомогна разработването на проекти на свои партньори, вкл. АПБ и ПРБ, които получиха финансиране.

ФРП се включи като партньор в изпълнение на проекта на Фондация П.У.Л.С. „Който бездейства, става съучастник – заедно срещу домашното насилие“, който стартира в първата половина на 2015 г.

Въпреки получаваното външно финансиране, капиталът на организацията спадна от 500 на 380 лева поради необходимостта да се извършват неизбежни разходи извън бюджетните пера на проектите – обслужване на банкова сметка, членски внос на ФРП в СЮБ, хостинг услуги и др.

4.4. Изграждане на съдържателен обществен образ

В периода май-октомври 2015 г. бе разработен **изцяло нов сайт** на ФРП, който е в експлоатация от 1.11.2015 г. и се обновява относително редовно.

През ноември 2015 г. бе разработена **нова Facebook-страница** на ФРП, броят на потребителите на която в края на 2015 г. надхвърля 240. Броят на потребителите на Facebook профила се увеличи от 1080 на 1415. В периода 2014 г. – първата половина на 2015 г. активността по поддържане на профила бе много ниска, поради което и интересът към дейността на ФРП относително спадна. Той се поднови отново с повишаване на активността през есента на 2015 г. Аналогични процеси засегнаха и сайта. Посещаемостта и на двете е най-висока по време на провеждане на публични събития на ФРП и публикуване на анализи.

Във връзка с проекта „Модерни правни решения – право и етика в националните биополитики“ бяха създадени и се поддържат **тематични Facebook страници** (д-р Стоян Ставру).

През 2013-2015 г. ФРП изостави практиката си да отразява в медиите всичките си научни събития, като се ориентира към по-тясна пряка комуникация с целевите групи и пряко предоставяне и публикуване на научните резултати. Това повиши професионалната разпознаваемост на организацията и подобри контрола върху излъчваната професионална информация, но се отрази на нейната популярност.

Всички конференции по биоправо и биоетика и заключителната конференция „Изключително тежките престъпления и отговорът на държавата“ **се филмират**, като видеофайловете на първите две конференции по биоправо и биоетика са достъпни на сайта на ФРП. От другите конференции ще бъдат качени отделни записи, за да се насърчи присъственото участие на заинтересованите гости в конферентните събития в бъдеще.

Място и дата на изготвяне:
София, 08.01.2016 г.

/Ива Пушкарлова-Гочева,
Председател на Управителния съвет на
Фондация за развитие на правосъдието/